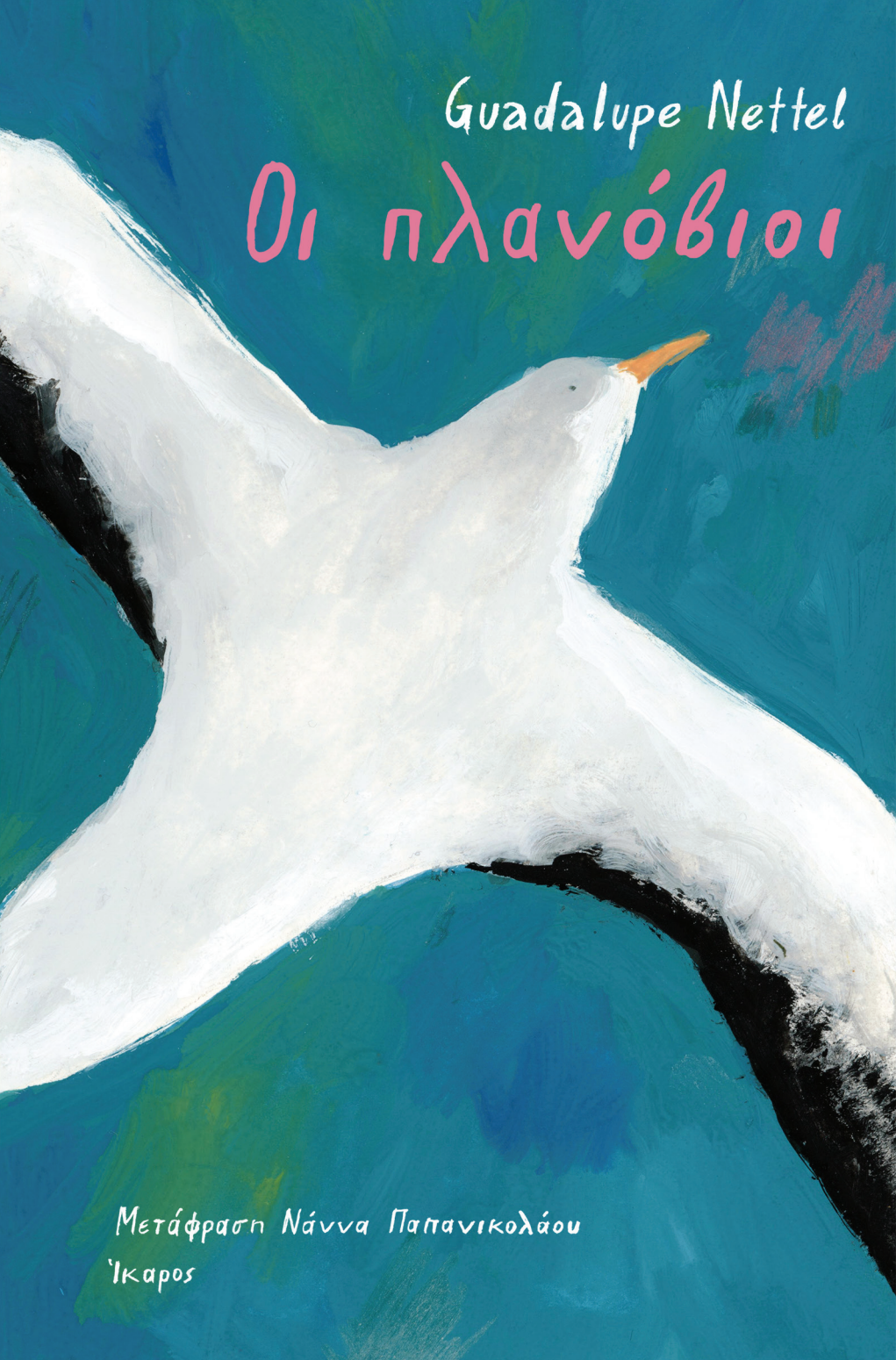

A white dove is depicted in flight, its wings spread wide, against a background of teal and blue. The dove is white with a bright orange beak. The background is a textured, painterly style with various shades of teal and blue, and some dark, almost black, areas that suggest the bird is flying over a dark landscape or water.

Guadalupe Nettel

Οι πλανόβιοι

Μετάφραση Νάννα Παπανικολάου
Ίκαρος

ΟΙ ΠΛΑΝΟΒΙΟΙ

Τίτλος πρωτοτύπου: *Los divagantes*

© 2023, Guadalupe Nettel, c/o Indent Literary Agency

© 2026, Εκδόσεις Ίκαρος για την ελληνική γλώσσα

Μετάφραση από τα ισπανικά: Νάννα Παπανικολάου

Επιμέλεια – Διόρθωση: Ευδοξία Μπινοπούλου

Σχεδιασμός – Εικονογράφηση εξωφύλλου: Χρήστος Κούρτογλου

Στοιχειοθεσία – Σελιδοποίηση: Εκδόσεις Ίκαρος

Παραγωγή: Κοτσάτος Α.Ε.

Απαγορεύεται η αναδημοσίευση ή αναπαραγωγή του παρόντος έργου στο σύνολό του ή τμημάτων του με οποιονδήποτε τρόπο, καθώς και η μετάφραση ή διασκευή του ή εκμετάλλευσή του με οποιονδήποτε τρόπο αναπαραγωγής έργου λόγου τέχνης, σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 2121/1993 και της Διεθνούς Σύμβασης Βέρνης-Παρισιού, που κυρώθηκε με τον ν. 100/1975. Επίσης απαγορεύεται η αναπαραγωγή της στοιχειοθεσίας, της σελιδοποίησης, του εξωφύλλου και γενικότερα όλης της αισθητικής εμφάνισης του βιβλίου, με φωτοτυπικές ή οποιεσδήποτε άλλες μεθόδους, σύμφωνα με το άρθρο 51 του ν. 2121/1993.

Κανένα μέρος ή απόσπασμα του παρόντος βιβλίου δεν δύναται να χρησιμοποιηθεί ή να αναπαραχθεί, με οποιονδήποτε τρόπο ή μέσο, για την εκπαίδευση τεχνολογιών ή συστημάτων Τεχνητής Νοημοσύνης. Με βάση το Άρθρο 4(3) της Οδηγίας (ΕΕ) 2019/790 για την Ψηφιακή Ενιαία Αγορά, οι δημιουργοί και ο εκδότης επιφυλάσσονται ρητώς όλων των δικαιωμάτων τους και εξαιρούν το παρόν έργο από κάθε πράξη εξόρυξης κειμένων και δεδομένων.

Πρώτη έκδοση: Οκτώβριος 2026

ISBN 978-960-572-882-3

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΙΚΑΡΟΣ • ΒΟΥΛΗΣ 4, 105 62 ΑΘΗΝΑ • Τ: 210 3225152 • www.ikarosbooks.gr

Guadalupe Nettel

ΟΙ ΠΛΑΝΟΒΙΟΙ

Μετάφραση
Νάννα Παπανικολάου

ΙΚΑΡΟΣ

Στους Μιρ, Λορένσο και Ματέο

Δεν βλέπουμε τα πράγματα όπως είναι,
τα βλέπουμε όπως είμαστε εμείς.

Anaïs Nin, *Seduction of the Minotaur*

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Το αποτύπωμα	13
Η αδελφότητα των ορφανών	27
Παιχνίδι με τη φωτιά	35
Η ροζ πόρτα	55
Ένα δάσος κάτω απ' τη γη	75
Η ζωή αλλού	88
Οι πλανόβιοι	105
Η υπνηλία	122

ΤΟ ΑΠΟΤΥΠΩΜΑ

Πριν πεθάνει, ο θείος μου έμεινε τρεις εβδομάδες στο νοσοκομείο. Το έμαθα κατά τύχη, ή λόγω αυτού που οι υπερρεαλιστές ονομάζουν «hazard objectif»,¹ για να μιλήσουμε και για τα τυχαία γεγονότα, αυτά που λες πως τα 'χει υπαγορεύσει η μοίρα μας. Εκείνη την εποχή, η μάνα της καλύτερης μου φίλης, της Βερόνικα, υπέφερε από έναν πολύ προχωρημένο καρκίνο και είχε εισαχθεί στη μονάδα εντατικής θεραπείας της ίδιας κλινικής. Ένα πρωί, μου ζήτησε να τη συνοδεύσω και δεν μπόρεσα ν' αρνηθώ. Αντί να πάμε στο μάθημα λατινικής ετυμολογίας, φύγαμε από το πανεπιστήμιο, το οποίο βρισκόταν στην ίδια γειτονιά, και πήραμε το λεωφορείο. Όσο περιφερόμουν στον διάδρομο περιμένοντας τη Βερόνικα, η οποία ήταν απασχολημένη με τη μάνα της, χάζευα τα ονόματα των ασθενών που ήταν γραμμένα στις πόρτες. Μου έφτανε να δω το δικό του για ν' αντιληφθώ πως επρόκειτο για συγγενή, αλλά άργησα να

¹ Σύμπτωση ή συνάντηση συγγενικών στοιχείων (προσωπικές εμπειρίες, βιώματα), που στο σύνολό τους καθίστανται καταλύτης, καθοριστικός παράγοντας, για τη διαμόρφωση μιας οπτικής που οδηγεί στην αλλαγή της γενικής στάσης κάποιου απέναντι στον κόσμο. Τον όρο εισήγαγε ο Αντρέ Μπρετόν. [Όλες οι υποσημειώσεις είναι της μεταφράστριας.]

καταλάβω ότι ήταν αυτός. Ύστερα από μερικά δευτερόλεπτα αβεβαιότητας –μια αίσθηση σαν αυτή που έχουμε όταν ανακαλύπτουμε σ’ ένα νεκροταφείο μια ταφόπλακα με τα επίθετά μας, χωρίς να ξέρουμε για ποιον πρόκειται–, κατάλαβα ότι ο ασθενής ήταν ο Φρανκ, ο μεγαλύτερος αδελφός της μάνας μου. Ήξερα γι’ αυτόν, αλλά δεν τον γνώριζα. Για την οικογένειά μου ήταν ο αποδιοπομπαίος συγγενής, για να το πούμε έτσι, ένας άνθρωπος για τον οποίο δεν μιλούσε κανείς φωναχτά, κυρίως μπροστά στη μαμά. Παρά την περιέργεια που με κατέλαβε εκείνη τη στιγμή, δεν τόλμησα να του παρουσιαστώ, από φόβο μήπως με αναγνωρίσει. Παράλογος φόβος, είν’ αλήθεια, αφού, απ’ όσο θυμόμουν, δεν είχαμε ιδωθεί ποτέ.

Έμεινα για κάμποση ώρα εκεί, χωρίς να ξέρω τι να κάνω, εστίασα την προσοχή μου στον ρυθμό της καρδιάς μου, που αυξανόταν ολοένα, μέχρι που άνοιξε η πόρτα και βγήκαν απ’ το δωμάτιο δυο ασπροφορεμένες γυναίκες. Η μια απ’ αυτές κουβαλούσε τον δίσκο του πρωινού με τα βρόμικα πιάτα.

«Αυτός ο άνθρωπος τρώει πιο πολύ κι από σκύλο Αγίου Βερνάρδου. Ποιος να το ’λεγε, στην κατάστασή του!»

Μ’ άρεσε που ανακάλυψα ότι οι νοσοκόμες γελούσαν με τους ασθενείς τους, αλλά και η πιθανότητα ο θείος μου να είναι ένας κατά φαντασίαν ασθενής, όπως αυτός του Μολιέρου, τον οποίο διαβάζαμε στο μάθημα δραματολογίας.

Στο λεωφορείο, επιστρέφοντας στο πανεπιστήμιο, είπα στη Βερόνικα για την ανακάλυψή μου. Της είπα και ό,τι ήξερα για τον Φρανκ. Καλός μαθητής από το δημοτικό μέχρι και την τελευταία χρονιά του λυκείου, είχε αποκτήσει στο σχολείο άμεμπτη υπόληψη, αλλά και τον θαυμασμό των δασκάλων του. Γι’ αυτό είχε πάντα συνεργό τη γιαγιά μου –είχα ακούσει

κάποτε να το λέει η μαμά μου αυτό- η οποία κάλυπτε τόσο τις απουσίες του απ' μαθήματα όσο και τις σκανδαλιές του στο σπίτι. Αφού τελείωσε το πρώτο έτος των σπουδών για μηχανικός, παράτησε το πανεπιστήμιο για ν' ασχοληθεί με τη φωτογραφία και, αργότερα, να περιπλανηθεί στον κόσμο. Μιλούσαν επίσης για τα βίτσια και τις εξαρτήσεις του, αλλά δεν είχα ακούσει ποτέ κανέναν να λέει συγκεκριμένα τι είδους ήταν. Δεν ήταν ποτέ παρών στα μεγάλα γεγονότα της οικογενείας μου, την αποφοίτηση του αδελφού μου, για παράδειγμα, ή τη γιορτή για τα δεκαπέντε μου χρόνια, εκδηλώσεις στις οποίες εμφανίζονταν, όλως αυθορμήτως, στρατιές συγγενών, στους οποίους έπρεπε να συστηθώ κάμποσες φορές. Όλοι οι θείοι μου, εκτός απ' τον Φρανκ. Ενίοτε άκουγα παλιούς φίλους των γονιών μου να ρωτούν γι' αυτόν με μια αρρωστημένη περιέργεια, όπως ρωτάς για κάποιον για τον οποίο, δίχως αμφιβολία, θα υπήρχαν γαργαλιστικά νέα. Εγώ τουλάχιστον ήταν αδύνατον να μην παρατηρήσω πόσο άβολα ένιωθε η μάνα μου όταν απαντούσε πού βρισκόταν εκείνος ο αδελφός. «Ξέρω πως βρίσκεται στην Ασία», έλεγε, ή «εξακολουθεί να είναι μαζί με τη φίλη του τη γλύπτρια». Όσα ήξερα για κείνον τα είχα ακούσει στα πεταχτά από συζητήσεις των άλλων όπως αυτή, αλλά τότε η ζωή του Φρανκ δεν μ' ενδιέφερε ιδιαίτερα.

Την επομένη, ήμουν εγώ αυτή που ζήτησε από τη Βερόνικα να μ' αφήσει να τη συνοδεύσω. Αυτή τη φορά κάναμε κοπάνα από το μάθημα γλωσσολογίας και φωνολογίας, που ήταν το πιο βαρετό απ' όλα. Φτάσαμε στο νοσοκομείο γύρω στις δώδεκα. Όταν η φίλη μου μπήκε στο δωμάτιο της μάνας της, περίμενα μερικά λεπτά και, αφού σιγουρεύτηκα ότι δεν υπήρχε καμιά νοσοκόμα στο δωμάτιο του Φρανκ, χτύπησα την πόρτα και

μπήκα. Ήταν η πρώτη φορά που στάθηκα μπροστά στο κρεβάτι του, πράγμα που θα ξανάκανα πολλές φορές ακόμα. Ο θεός μου ήταν ένας γεροδεμένος άντρας, με πλούσια γκριζα μαλλιά, ο οποίος όντως δεν είχε όψη αρρώστου. Είχε ωστόσο έναν συνδυασμό από χαρακτηριστικά που έμοιαζαν πολύ με τα δικά μου. Σε αντίθεση με άλλους ασθενείς, όπως η μάνα της φίλης μου, είχε μια έκφραση διαύγειας και είχε συνείδηση όσων συνέβαιναν γύρω του. Στο αριστερό του μπράτσο ήταν συνδεδεμένο, μέσω ενός φλεβοκαθετήρα, ένα σακουλάκι ορού, όπου είχαν εγχύσει διάφορα φάρμακα. Αλλά πέρα απ' αυτό και από μια ελαφριά πάρεση στην αριστερή πλευρά του προσώπου, φαινόταν έτοιμος να πεταχτεί απ' το κρεβάτι.

«Δεν γνωρίζομαστε», του είπα. «Είμαι η Αντόνια, η ανιψιά σου».

Για κάνα δυο δευτερόλεπτα ένιωσα ότι, αντί για ευχάριστη έκπληξη, η παρουσία μου του είχε προκαλέσει φόβο. Ήταν μια αστραπιαία αίσθηση, κάτι σαν την αναλαμπή που προκαλούν τα προαισθήματα, αλλά ήμουν τόσο σίγουρη, όπως και για την τρομάρα που είχα πάρει την προηγούμενη μέρα μπροστά στην πόρτα του. Πριν μου απαντήσει, ένα γοητευτικό χαμόγελο απλώθηκε στο πρόσωπό του, το ίδιο χαμόγελο που μου χάριζε όποτε πήγαινα να τον δω.

Ήταν πάντα παράξενη για μένα η οικειότητα που αναπτύσσουμε με κάποιον ξένο όταν μαθαίνουμε πως πρόκειται για συγγενή μας. Είμαι σίγουρη πως δεν έχει καμία σχέση με την άμεση συγγένεια, αλλά με κάτι εντελώς τεχνητό, όπως ο πολιτισμός, μια συμβατική πίστη στο σόι, ή –όπως λένε μερικοί– στο επίθετο. Ωστόσο, αυτό που συνέβη εκείνο το πρωί ανάμεσα σ' εμένα και στον θείο μου δεν ήταν αυτό. Δεν ξέρω

αν ήταν λόγω της φήμης του ασώτου που είχε μεταξύ μας ή της ανυπακοής που συνιστούσε η συναναστροφή μαζί του, αλλά είν' αλήθεια πως ένιωσα θαυμασμό, σαν αυτόν που εμπνέουν οι ήρωες των θρύλων.

Με ρώτησε πώς τον βρήκα και μου ζήτησε να μην το πω σε κανέναν. Δεν ήθελε για κανέναν λόγο να έρθει πάλι σε επαφή με την οικογένεια. Για να τον καθησυχάσω, του εξήγησα ότι τον είχα βρει κατά τύχη. Του είπα για τη Βερόνικα και τη μάνα της, και τον διαβεβαίωσα ότι μπορεί να βασίζεται στη σιωπή μου.

Τις πρώτες μέρες μού ήταν αφόρητη η μυρωδιά τόσο του νοσοκομείου όσο και του θείου μου. Γι' αυτό, αντί να καθίσω στην καρέκλα για τους επισκέπτες που ήταν δίπλα στο κρεβάτι του, βολεύτηκα στο τσιμεντένιο πρεβάζι του παραθύρου, απ' το οποίο τρύπωνε ένα ευχάριστο ρεύμα αέρα. Έμεινα εκεί πάνω από μια ώρα, απαντώντας τις ερωτήσεις που μου έκανε για το πανεπιστήμιο, τις λογοτεχνικές μου προτιμήσεις, τις πολιτικές μου απόψεις. Ήταν ο πρώτος από την οικογένειά μου που έπαιρνε στα σοβαρά το γεγονός ότι σπούδαζα λογοτεχνία, χωρίς να θεωρεί ότι η επιλογή μου οφειλόταν σε έλλειψη ταλέντου για οτιδήποτε άλλο και ότι αυτή η ειδικότητα προοριζόταν για γυναίκες που ελπίζουν να αφιερώσουν όλη τους τη ζωή στον γάμο τους. Με εξέπληξε επίσης πόσο διαβασμένος ήταν. Απ' όλους τους συγγραφείς που ανέφερα εκείνο το πρωί, δεν υπήρξε ούτε ένας που να μην ήξερε τουλάχιστον ένα έργο του. Ύστερα χτύπησε την πόρτα η Βερόνικα κι απ' το κατώφλι μού έγνεψε να βγω.

Δεν τον αποχαιρέτησα μ' ένα φιλί. Του έδωσα το χέρι χωρίς να τον κοιτάω στα μάτια, με μια ντροπαλότητα που φάνηκε πως τον διασκέδαζε, και πήγα κατά την πόρτα.

«Να ξανάρθεις σύντομα», μου είπε.

Στο λεωφορείο, η φίλη μου με πέρασε από ανάκριση.

«Είναι ακόμη πολύ όμορφος», σχολίασε ενθουσιασμένη.
«Στα νιάτα του πρέπει να ήταν κούκλος. Αλλά να προσέχεις.
Υπάρχει λόγος δεν τον θέλουν στην οικογένειά σου».

Ήταν Πέμπτη. Βρισκόμασταν στην καρδιά της εποχής των βροχών κι έφτασα στο σπίτι μουσκίδι. Η μάνα μου και τ' αδέλφια μου θα έλειπαν εκείνο το απόγευμα, οπότε τόσο η κουζίνα όσο και τα δωμάτια ήταν σκοτεινά. Άφησα εκεί τα βιβλία μου και, χωρίς να χάσω χρόνο, πήγα κατευθείαν στο γραφείο όπου η μάνα μου φύλαγε τις φωτογραφίες της παιδικής της ηλικίας: δύο άλμπουμ προσεκτικά τακτοποιημένα που εξέθεταν τα πρώτα χρόνια της ζωής της. Να τη με τον θείο Αμαδέο κι ένα μεγαλύτερο παιδί με τεράστια καστανά μάτια, που δεν γινόταν να είναι άλλος από τον Φρανκ. Σε πολλές απ' αυτές τις φωτογραφίες τους είδα πολύ χαμογελαστούς να παίζουν σε μια πισίνα, σ' ένα πάρκο και στην αυλή των παππούδων μου. Έπειτα από κάνα δυο σελίδες, το παιδί εξαφανιζόταν μυστηριωδώς. Εκτός από κείνα τα άλμπουμ, υπήρχαν και σκόρπιες φωτογραφίες στον πάτο μιας κούτας. Σ' αυτές η μαμά πρέπει να είχε πατήσει τα τριάντα. Τα ρούχα της ήταν ασυνήθιστα μπουέμ. Κεντητές μπλούζες και φούστες με ινδιάνικα μοτίβα, παντελόνια καμπάνα, πολλά βραχιόλια. Ο αδελφός μου κι εγώ εμφανιζόμασταν πότε πότε στην αγκαλιά των γονιών μας, με πιτζάμες ή εσώρουχα. Στις πιο πρόσφατες, εγώ πρέπει να ήμουν πέντε ή έξι χρόνων. Πολλές απ' αυτές τις φωτογραφίες ήταν σχολαστικά κομμένες. Υποπτεύτηκα, και μάλλον δεν έκανα λάθος, ότι στο κομμάτι που είχε αφαιρεθεί πρέπει να ήταν το κεφάλι ή ολόκληρο το σώμα του Φρανκ. Πιθανώς, κάποτε, στο μακρινό

παρελθόν, να έμενε μαζί μας, κάτι που η μάνα μου δεν είχε αναφέρει ποτέ. Αλλά αυτά τα κοψίματα στο χαρτί μαρτυρούσαν οργισμένες ψαλιδιές. Τι μπορεί να είχε κάνει για ν' αξίζει τέτοια μήνιν; Και, εν πάση περιπτώσει, γιατί δεν τον είχαν κόψει κι απ' τις παιδικές φωτογραφίες, όπου ήταν τόσο κολλητοί; Σκέφτηκα τον Χουάν, τον δικό μου αδελφό, που ήταν τρία χρόνια μεγαλύτερός μου. Από τότε που μπήκε στην εφηβεία, ζούσαμε στο ίδιο σπίτι χωρίς την παραμικρή συντροφικότητα. Η συνηγορία που είχαμε αναπτύξει στην παιδική μας ηλικία είχε ξεχαστεί εδώ και πολύ καιρό. Δεν μου είχε περάσει ποτέ απ' το μυαλό όμως να τον κόψω από τις οικογενειακές φωτογραφίες. Άκουσα την κλειδαριά της πόρτας. Ο αδελφός μου επέστρεψε απ' το πανεπιστήμιο με κάνα δυο φίλους του και κάθισαν στην τραπεζαρία. Φύλαξα την κούτα στη βιβλιοθήκη του γραφείου και γύρισα στο δωμάτιό μου, χωρίς να κάνω θόρυβο.

Το επόμενο πρωί ξαναπήγα στο νοσοκομείο. Μόλις μπήκα, είδα αμέσως την έκφραση ικανοποίησης στο πρόσωπο του θείου μου. Αυτή τη φορά τις ερωτήσεις τις έκανα εγώ. Του ζήτησα να μου πει την ιστορία του από την εποχή που έμενε στο σπίτι των παππούδων μου, πώς ήταν η παιδική του ηλικία, το πέρασμά του απ' το πανεπιστήμιο. Η διήγησή του δεν ερχόταν σε αντίθεση με όσα είχα ακούσει απ' το στόμα των συγγενών μου, είχε όμως επιπλέον μια δόση ειρωνείας και μια αίσθηση του χιούμορ που την έκανε πολύ πιο απολαυστική. Στη δική του εκδοχή, διακωμωδούσε τα οικογενειακά δράματα και μετέτρεπε τις αντιδράσεις του κάθε μέλους της οικογένειας σε πιστή γελοιογραφία. Είχαν περάσει σχεδόν είκοσι χρόνια αλλά δεν είχε ξεχάσει την προσωπικότητα κανενός και τους μιμείτο καταπληκτικά, ενώ εγώ έσκαγα στα γέλια. Η μόνη που τη γλίτωσε από τα βέλη

του ήταν η μάνα μου. Εκείνη την εβδομάδα έμαθα κάποια οικογενειακά μυστικά: τους πρώτους έρωτες της θείας Λάουρα, που την είχαν οδηγήσει σε μια έκτρωση· τη ζηλοτυπία του πατέρα μου· τον μυστηριώδη θάνατο ενός γείτονα που κάποιοι απέδιδαν στον παππού μου... Αφού όλοι είχαν κάποια κηλίδα στην ιστορία τους, γιατί εξοστρακίστηκε μόνον εκείνος;

Τον ρώτησα με τον πιο κομψό τρόπο που μπορούσα και μου απάντησε ότι ήταν εκείνος που αποφάσισε να κόψει την επαφή, ώστε να μην αισθάνεται υπό κρίση κάθε στιγμή, για κάθε πράξη του κι επιλογή του.

«Δεν νιώθεις όμως την ανάγκη για τη στήριξη μιας οικογένειας;»

«Αν μ' άρεσαν οι οικογένειες, θα είχα φτιάξει μία. Δεν νομίζεις;»

Πρέπει να γούρλωσα τα μάτια μου πολύ περισσότερο απ' το αναμενόμενο, διότι ο θείος μου έσκασε στα γέλια.

«Μην παίρνεις τέτοιο ύφος! Με τον καιρό θα δεις πως έχω δίκιο. Εσύ δεν είσαι σαν κι αυτούς. Το κατάλαβα από τα πολύ μικρά σου».

Με ανατρίχιασε η διαπίστωσή του. Με κολάκευε το γεγονός ότι ο Φρανκ με θεωρούσε πιο έξυπνη απ' τους υπόλοιπους συγγενείς μας, στους οποίους εγώ έβρισκα αμέτρητα ελαττώματα, αλλά το να είμαι διαφορετική με φόβιζε κιόλας. Παρότι μου άρεσε η λογοτεχνία, παρότι ένιωθα έλξη για τους παραβάτες και τους εκκεντρικούς ανθρώπους όπως εκείνος, εγώ ναι, ήθελα να παντρευτώ και να κάνω παιδιά. Με ανησυχούσε πολύ η πιθανότητα να μην το καταφέρω ποτέ και, κυρίως, να βρεθώ κάποια μέρα σ' ένα νοσοκομείο χωρίς τη στήριξη κανενός.

«Δηλαδή, με ήξερες ήδη;»